

Womhaj Bóh!

Cyisko 16.
16. hapr.

Lětnik 3.
1893.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy sobotu w Smolerjez knihiczišcežetni w Budyšcinje a łu tam dostać sa sčtwórtlětnu pšchedplatu 40 ny.

Njedzela Misericordias Domini.

Jan. 14, 27: „Měr wam woštaju, łuój měr wam dawam. Ja njedawam wam, jako łuwět dawa.“

W tychle słowach wotkasa horje stanjeny a žiwny Ješuś tym łuojim najwysšiche kubło łuojeho znyeho žiwjenja a wumrjeća. To je tón měr, měr i Bohom tym Anješom a tak we wutrobje a tak se wschěmi ludźimi. Bjes Ješuśa njeje žadny wěrnny měr. Strowy a bjes starosćow žiwny być, to je drje wulke kubło; pytnjemy to i wjetšcha halle potom, hdyž wone ło nam wošjewi, tak wulke je. Ale sbožnikowy měr je tola hinajšchi. Ešwój měr wam dawam, wón praji. Kajke starosće ležachu na jeho wutrobje, starosć wo sbože znyeho łuwěta; nihdy njeje cžłowiska wutroba była, kotraž by tajke brěmjo nješla. Nášch hrěch, našchu łuwjercž, našchu zny nusu je wón njescž dyrbiak. Wot jeneho łuojich wuczomnikow bu wón pscheradženy, drubi je jeho saprěwal a pod kšizom je jenož jedny łuwěrnny woštal. Tola je wón pschi wschěm tym w łuojjej wutrobje měr měl. To bě jeho měr, so wón bě w najhlubšchej dušchi wěšty, so je Wótž jeho wótž, so Wótžowe dobre spodobanje wotpoczjuje na nim, so je wón Wótža luby łuyn, Wótž w nim woštanje a wón w nim. Podobne wotpoczowanje duške w Božej lubosći chze wón łuojim wuczomnikam woštajicž. Jeho słowa dyrbjachu jich wěštych cžinicž, so Wótž tež jich lubuje. Hdy budžichu Ješuśowi wuczomnizy tehdy jeho słowa lěpje a hlubšcho do łuwbje horje wšali, dha bychu wěšće we wschěch tych žaložnych wězach, kotrej na Ješuśa pschindžechu, tole wot-

poczowanje dušchow w Božej lubosći šhoni, bychu křoblišchi woštali a njecžěfali, njesaprěwali, bychu tež po Anješowym wumrjeću wjazy nadžije wopokasali. Kaj Ješuś łuam, jako jeho pschimachu a psched łuodom pschezo majestetiski měr wobkřowa, tak by ło to tež pola wuczomnikow pokasalo. Ešychowacž, pšakacž, skoržicž maja tež cži, kiž steja w Božim měrje, ale wscho to njemóže měr i wutrobom won wšacž. Posdžišcho je to na japoschtolach mózuje widžecž było. Kajke žaložne brěmjenja a starosće ležachu na łuojatym Pawole. Tola móžesche wón w lišće na Romskich w 5. stawje, 1—5, tajki krašny křerlušch wo Božim měrje spěwacž.

Kunje tak, lubowani, dyrbi ło nad nami wschitkami móž Božeho měra pschi wschitkej srudobje pokasacž. Srudoba drje njepšchepuscheži nikoho, wošebje niz kšesćizianow. Cži wschał maja hišcže łuojje wošebite srudoby, wo kotrychž njewěrjazi nicžo njewjedža. Ešwětni ludžo njerodža wo łuojje smylki a brachi, kšesćizienjo njemóžeja a njekšmědža to. Ešwětněj starschej móžetaj se łuojimi džěcžimi spočojom być, hdyž jeno to njecžinja, sčtož kubło a samóženje saniczi, kšesćizianskeje srudžitaj ło tež na tych we wutrobach potajennyh sčhodach. Ešwětni ludžo njecžinja łuobi žannyh starosćow, hacž w jich wótžnym kraju Bože kralestwo kšcžěje abo sapaduje, kšesćizianam je wotšwjećenje Božeho mjena hrosa w wutrobje. Duž kšesćizian, kiž ma Ješuśowy měr, drje bjes starosćow njeje, ale wón wě tola: Božu hnadu njemóže mi nihtón a nicžo wšacž a Bože kralestwo dyrbi dobywacž. To je wěštosć jeho měra.

Alle na jene hiščeje nješmemy sapomnicz. Sdyž Jesuſ rjetuje: ſwój mēr wam dawam, dha wón njecha jeno prajic: Tajti mēr wam dawam, kaſ ja mam, ale tež tón mēr, kiž je pſcheš mnje ſaſoženy. Wěrnny mēr ma duſcha jeno, hdyž wotpoczjuje w Boſny, wotpoczowacz w Boſny paſ móže jenu, hdyž ſmy ſ Bohom ſjednani, ſ Bohom paſ ſmy jeno potom ſjednani, hdyž je naſcha hrěiſchna wina ſaplaczena, ſaplaczil paſ tule winu je jeno Jesuſ. Duž je wiſchón mēr, taſ dolho hač njeſſmy ſo Khrystuſoweho ſjednanja w wěrje moſowali, jeno po ſdaczu. O lubi kſheſczijenjo, ſapſchimicze pſchezo ſ nowa ſaſo w wěrje tón wulki poſklad, kiž je nam Jesuſ na kſchižu warbowal a njeſhubcze jón nihdy. Napoſledku Jesuſ hiſhcze praji: ja njedawam wam, jaſo ſwět dawa. Ach ſchto dawa ſwět? Sdy by ſo wiſchěch ludži, kiž ſu ſwětne žiwjenje dowoptali, wopraſchal: woni bychu wotmolwili: wjele loſchtow, tola žaneho wěrneho wjeſela, wjele nadžijow a tola žaneho ſpofojazeho dopjelnjenja. Sswět je ſ nami činił, kaſ ſty dolžnik, kiž pſchezo ſlubi, ſo chze ſaplaczic, ale nihdy ſlowo njedzerži. Sswět je nam wjele ſlubił, ale ničzo njedzerzał. Nětk ſmy my ſrudni, morſotamy pſhecziwo Bohu a čłowjekam a ſmy čwilowani pſcheš praſchenje, ſchto po wumrjeczu budže.

Taſ ty njedawaſch, luby ſmilny ſbóžniko. Schtóž wot tebe wosmjje, tón ma žiwjenje a wiſcheho doſcz, jow mēr a tam ſbóžnoſcz. Ty ſy wěrnny khlěb, kiž je ſ njebeſk pſchiſchoł. Schtóž wot tuteho khlěba je, tón njebudže nihdy wjazny hlódnny. O daj nam twój mēr, dha budžemy khowani ſa čaſ a wěčnoſcz. Hamjen.

Snutſtowne miſionſtwo.

(Poſtracžowanje.)

Tón duch, kotryž ma ſtawy kſheſczijanſkeje woſady k žiwjenju wubudžecz, ſo lěpje wopiſacz njechodži, hač je ſlowami taſteho duchowneho, kotryž je ſam w ſwojej woſadze hibanje k džětu ſa ſnutſtowne miſionſtwo do ſkutka ſtajił. Wón piſche w liſczje ſ lěta 1846 něhdže taſ:

„Wny ſmy mjelčeli, kaſ dolho bē móžno, ale nětko ſo nam ſda, ſo dyrbimy ſwědčicž ſa tu wěz, ſa tu woſadu wěrjazny; my jej pſchimoſamy: Sběhni ſo a džětaj! A ſchtož je k wodženju poſtajeny, njech pomha w luboſczji džělacž a napominacz, ſo bychu čzi wěrjazny nawukli mēſchnižny bycz. Trjeba je, ſo lud wubudžimny k ſkutkam kſheſczijanſkeje luboſczje. Kóždy njech džěla ſ tym darom, kotryž je jemu daty.

Krajinow wiſchal je, w kotrychž je mało wěrjazny; druhich paſ tež, w kotrychž je jich wjazny. Duž móhl wiſchal čłowjek druhdy ſadwelowacz, njewjedžo, hdyž ludži k džětu namaka. Mi ſo ſda: čzi wěrjazny, koſtiž ſu wubudženi, ſu pſchegara ſami ſebi pſchewoſtajeni woſtali. Woni maja ſo teho dla roſwucžicž, ſo poſnaja, hdyž móža něſchto ſobu pomhacz.

W naſchim čaſu je wjele duchowneje nuſy. S wotkal doſtanjeſch džělaczerjow? Naſche woſady hiſhcze pſchezo tu hlupu myſł wotbly njeſſu: „Duchowny ničzo džělacž nima!“ Wny paſ byly džělaczerjow trjebamy, hdyž dyrbi žyrkej bycz bycz Khrystuſowa. Duž dha ſhromadžina Khrystuſowa je to mēſchniſtwo. Alle wone dyrbi ſo tež ſaſožicž.

Ahwile hiſhcze mamy. Schtó wē, kaſ dolho! Njewěra je ſurowa a njeſczěrpliva. Duž wukupcze čaſ!

Dokelž čžemnoſcz pſchibjera, je nuſne, ſo ſo kraleſtwo Bože pſchezo dale w ſwojich ſtrownych mozach roſwiwa. Sdyž njerjad roſcže, dyrbi tež pſchěza roſcž!“

Tón muž ma prawo; jeho ſlowo pſched woczomaj džimny pohladacz do wulkiſch mēſtow naſcheho wótžneho kraja.

We wulkiſch mēſtach je ſkažaza móž najwjetſcha. To kóždy widži a poſnaje, kotryž je do mēſchěny mēſchczanſkeho hibanja pohladač. Tež čzi ludžo, koſtiž do praweho ſboža, kſheſczijanſkeje wěrny wuſhadžazeho, wéricž nochzedža, dyrbja wéricž do teho njeſboža, kotrež ſo jemu w wulkiſch mēſtach poſajuje. Schtóž paſ do teho ſboža njewěri, tež pſhecziwo temu njeſbožu ničzo njeſamóže;

čim bóle dyrbja čzi, koſtiž do teho ſboža, w Khrystuſu nam ſjewjeneho, wěrja a jo jaſo ſwoje najdrožſche wobſedženſtwo ſnaja, ſtanyč, na pomoz pſchičiz a k kóždemu woporej hotowi bycz. Woni maja ſe ſkutkom wopofaſacz, ſo woni móž w njebeſkach ſnaja a maja, kotraž jim ſluzi, ſo móža roſpadantki wěrny ſaſo natwaricž. Na tutu pomoz ſwoje doměrjenje ſtajo dyrbimny džělacž — radjenje naſcheho džěla paſ temu porucžicž, kotryž móže woboje, ludy ſahubicž a tež poſbėhnyč.

Schto paſ ma ſnutſtowne miſionſtwo w mēſtach čžinicž? Wone ma tu wiſchitke ſwoje možny do džěla ſtajič, pſchetož tam je wulke a čžežke džěto. Wiſchitny ſa to džěto wubudženi maja ſo ſjednocžicž jaſo towařiſtwo taſ mjenowaneho „mēſchczanſkeho miſionſtwa“. To towařiſtwo ſwojich džělaczerjow po jich darach a mozach hladajo na duchownu potrebnocž po mēſczje roſeſczjele. Dale ſmėje ſo towařiſtwo ſa to ſtaracz, ſo ſo njedželſke kopienka wudawaja a po móžnoſczji tunjo roſdžěluja (taſke mamy na pſch. w „njedželſkim pſhecčělu“, wot Barlinſkeho mēſchczanſkeho miſionſtwa wudawanym). Hoſpody ſa rjemjeſkniſkich a ſa ſluzobne holžy (aſyle) ſu hižo w najwjazny mēſtach naſtaje. (Njech kóžda ſluzbupytaza ſluzobna holža, kotraž do wulkeho mēſta pſchičiz, ſo ſwěru ſa tymi hoſpodami [aſylemi] praſcha, ſo do žaneho ſtracha njeſchičiz; — taſkich hoſpody ſa ſluzobne holžy maſch we wiſchěch wjetſchich mēſtach; ſ wjetſcha na kóždy dwórnichczu papjerka na ſčženje wiſny, na kotrež je napiſane, hdyž maja ſo ſluzobne holžy wobrocžicž (w Budyſchinje na pſchiklad kóžda holža ſa tuni pienjeſ w Marcžinym wuſtawje hoſpody namaka).

Kaž paſ je tež we wulkiſch mēſtach wjele kħudoby, budže tež nadawł „mēſchczanſkeho miſionſtwa“, ſwojich ludži do domow kħudnyh ſlacž a jim duchownje a čželnje ſluzicž.

Mandželſke žiwjenje we wulkiſch mēſtach nam jara ſrudžaze wobrašy poſajuje. Duž je nuſne, ſ napominazym ſlowom tyh ſabludžennyh pytač a ſe wiſchěmi možami tym džimim mandželſtwam, kotrychž je tam wjele, napſhecziwo džělacž. Najwadžniſche paſ je, ſo ſo jaſo domjaza nutroſcz ſawjedže, ſo hoſpodač tež we wulkiſch mēſtach jaſo nawuknje, ſ tymi ſwojimi rano a wječor ſwoje paczerje wuſpěwacz. Čžežke, wulke, ale tež jara nuſne je ſkutkowanje mēſchczanſkeho miſionſtwa, kotrež je wotdžěl žyſche ſnutſtowneho miſionſtwa.

(Poſtracžowanje.)

+ Nalětni wuſhód na njedželſkim popoldnju.

Wone je njedželu popoldnju; — powětr je tnyki miſny. njebeſka ſu jaſne, wiſchitko ſo ſaſelenia a kčžecz ſapocznye. Wóji, luby čžitarjo, mój čžemoj ſo kħwilu wuſhodžicž. Sdyž ponidžemy? Kuſt won do Božeje rjaneje ſtwórbny, na polu a w hažu je rjenje! Tole, mój mamoj nimo čžicheho pohrjebniſchczja hičž — a hlaj, wrota ſu ſchěroko woczinjene, duž dha kħwilu ſaſtupny, ja taſ rady do teje ſahrody Božeje du.

Hlaj, tam pſchi žyrkwi ſteji jednoru kamjenitny kſchiž. Se ſkotymi piſmitami ſteji na nim napiſane: „Wěra, luboſcz, nadžija.“ Ach, k temu kſchižej a rowej mje pſchezo čžehnje. Wone ſu ſo lěta minyke, wone bēſche tež taſke rjane popoldnje w nalěczu kaſ dženſa, tehdy ſwony ſe ſrudnym ſyntom ſwonjaču a tule pſchi wotewrjenym rowje ſo wjele ſuſow pſtaſche. Nětk je ſo na rowje ſaſeleniko a wjele druhich rowow je ſo pódla wuryžo, ale na tamnu hodžinu ſebi pſchezo ſaſo pomyſlu a napiſmo na tym kſchižu je mi hluboſo do wutrobny ſapiſane. Daj, ja ſym ju derje ſnač, kotraž tudy w čžichej komoržny wěcznemu nalětnemu ranju napſhecziwo hlada, kotrež žyke žiwjenje bēſche wěra, luboſcz a nadžija. Duchowny mējelche prawo, jaſo wón tehdom w čželnym přėdowanju praji: „Semrjeta bu na ſwěcže jara lubowana, teho dla ſo tež taſ jara wopſakuje.“ Wona njebēſche žana wyſoka paſchona, ale jednora burſka žona, ale taſka pobožna, ſwěrna duſcha, kaſkež na žylym puczju mojeho žiwjenja namakał njeſſym. Wona bēſche jena ſ „tyh čžichich w kraju“, kotraž njewidžena wot ſmēta ſwoju pſchikſuſchnocž dopjelnjeſche, čžiche pſcheš žiwjenje džěſche, ale kotraž taſke bohate naſhonjenje duchowneho žiwjenja w hlubokoſczji ſwojeje duſche njeſeſche, ſo hiſhcze dženſa na nju ſpominamy. Taſo niſta wozka bēſche wona ſwojemu paſtyrrej derje ſnata, kotremuž wona po čžežkim ſpróžnimym žiwjenju, jaſo bēſche ſwjate wotkaſanje jaſo poſyljenje na poſlenje puczžowanje wužita, mało hodžinom do ſwojeje ſmjercze ſ jaſnym hlóſom napſhecziwo ſpěwaſche:

„Kaž dwaj, kiž ſo lubo mataj,
Taſ ty k nawoženi kħwataj!“

My i wulkej srudoby wokoło jejneho smjertneho loža stejachmy, na kotrymž wona ležo bjes skorzenja, polna nadzije pschiindzenju teho Knjesa napsheczjwo hladasche. Sejne ložo pschi wotnje stejese, kotrej bēsche wot selenych schtomow wobkšōdnjene a w kotrychž hałōžkach ptaczajka swoje rjane nalētne kherlusche spewachu.

Na dobo wona praji: Czitajcze mi juntrōcz 12. staw i profety Jesajasa a wuspewajcze mi hiscēze juntrōcz mōj wote mnje lubowany kherluscy: „Mōj je wschōn tōn kschizowany, moja lubosc Jesuſ je.“ Na to wona se klabym hlošom powjedasche, kak je nēhdy w dnjach czežkeje srudoby a spytowanjom so praschala: „Ach, Knjeze, czeho dla tak dotho?“ Duž je kak wo knje saštyšchala te kłowa: „Byt i bebi w bibliji 12. staw Jesajasa!“ Wona praji, so je jej tōn staw, kotryž prjedy snala njeje, wot teho czaša byt mōžny troscht. Tak wona po czežkim žiwjenju swojemu Bohu a Knjesu napsheczjwo wyskache, kotryž bēsche ju wot mladoscē psches wjele kschiza a srudoby k bebi czahnył. S hlošom, kotryž bu i kōždej mjenščinu klabiši, wona spewasche:

„Hdyž durbju wotkal czahnyč,
Eso nježel wote mnje,
Chyž k pomozu mi stanycz,
Hdyž smjercz mje czwiluje.
Hdyž budze najstytynišcho
Mi wot'ko wutroby,
Sjew so mi najtrošchnišcho
Dla twojej stytynoscze.“

Czicho a i mērom wona potom wuſny kak džeczo w maczer-nymaj rukomaj. Wona khwali nētko horkach jako wobydleka njebieskeho Ziona teho iraelskeho šwjateho, kotryž bēsche w žiwjenju wulki pola njeje, kak Jes. 12 na tōnzu rēka. Na semi wona wjazy njeje, kiž bēsche mi tola tak wjele; tola jejny row je mi šwjate mēstno, wot kotrehož so ženje bjes duchowneho žohnowanja domoj njewrōczu.

Luby czitarjo, mōj chzemoj nētko sašo domoj hicz. Hdyž tež daloko njepobychmoj, Bōh mōže nam tōn wulhod žohnowacz. Bōj, mōj chzemoj domoj hicz, pschetoz wone so k wječzoru pschibližuje. Domach pak chzemoj bibliju wsacz a i wērzazej wutrobu bebi pscheczitacz dwanaty staw i profety Jesajasa.

Wuczahnyla.

Posledni dzeń septembra bēsche pschischol a na 1. dnju oktobra mējesche stara K. se swojeho stareho wobydlenja, kotrej mējesche delkach w pinzy a w kotrymž bēsche džebacz lēt i džesczomaj swojeho šyna bydlila, wuczahnyč. W tym bydlenju bēsche pschezo džeczaza radošč knježila; wona bēsche pilna, džekawa žona, kotraž na porjad džeržesche. Druhdy so tež czopla klonczna pruha nuts doby psches małe wofna, schtož wschittich i wulkej radošču napjelni.

Druhdy wschaf bēschtej so jej wōczzy a duscha sprōznej hladałoj, hdyž bēschtej žedziwje pytałoj mōdre njebo, kotrej bēsche i kuchiny widžecz. Sczerpliwa nješesche wona wobczěžnoscz swojich 82 lēt, hdyž bebi pomyšli na wošpročenej džesczi, kotrej bēsche jej Bōh na wutrobu položil a kotrej bēschtej jej šwjate sawostajenstwo jejneho jenickeho šyna, sahe i teho žiwjenja wotwołaneho.

Wōn bēsche, hdyž so wulke fabriti w Barlinje psched Hamburgskimi wrotami twarjachu, dobru saštyžbu mēt, doniž njebe i twara dele panuwšchi njenadzuzy wo žiwjenje pschischol. Seho mloda žona to czežke domapytanje pschewinyč njemōžesche; srudoba a horjo bēschtej jejne kłabe czežo pschewiastej a hdyž bēsche swoje druhe džeczo porodžila, tež k nej smjertny jandžel pschiindze, kotryž ju w lēpschim šwēcze i lubym mandželškim sašo sjednoci.

Womka pola teju džesczow wosta a Bōh požohnowa džeko jejneju rukow, so mōžesche jej sežiwicz. — Wona durbjesche se stareho bydlenja wuczahnyč, dofelž mējesche so kheža pschetwaricz. Duž bēsche so stara žona na tōn dzeń pschihotowala. Pschi tym bēsche tak jara wustała, so durbjesche hodžinku wotpocznyč, prjedy hacz mōžesche dale džecacz.

Wona so do swojich mjehkich pošlesczow lehny, wuſnyč pak njemōžesche, ale staroscziwje bebi wō jstwie wobhladowasche, i kotrež njerady prjecz czehnjesche, dofelž be so tu 10 lēt sbožowna czuła. — Wona bebi myšlesche: „Kajke budze w nowym bydlenju? Budu tam tež miško hospodarja, dobrych pscheczelow a šwērnnych šušodow namafacz, kajlichž tu wopušczu? Ach, so njebych trjebala w swojich wšoklich lētach druhdže czahnyč!“ Tak jara bebi po mērije, po njepschetornjenym mērije žadašche.

W 12 hodžinach Franz se schule pschiindze. Wona by so kōždy krōcz na nim, dofelž bēsche derjeradženy hōlž, swješelika, duž tež so dženska i jeho šastupjenjom wrōczalki staroscze i jejneho woblicza roščahnychu.

„Ešy ty dušchny a poškuschny byt?“ so wona jeho woprascha.

„Mōj schpruch šym mōhł“, wotmolwi wōn.

„Kak wōn rēkasche?“

Franz bebi rošmyšlivišchi praji: „We mojeho Wōtza domje je wjele wobydlenjom. Za du tam, wam to mēsto pschihotowacz.“

Wobliczo stareje žony so w sbožnej radošči šwēcjesche, bebi žedziwje na wobydlenja njebieskeho Wōtza myšlo khwilu wuſny. Hdyž jašo wotuczi, bēsche tež Šanka se schule pschischla; jejne czerwjene wobliczo wobledny, jako k ložu stupiwšchi so dohlada, kak je so luba womka mješwoczi tak jara pschemeniła. Womka k nej praji: „Tmōj bratšit je rjany schpruch nawuſnył, wēsch ty tež žadny, moja luba Šanka?“

„Šaj“, wotmolwi mała a i czerstwym, jašnym hlošom sapocza: „Bōh je nan šyrotow — —“. Wona njemōžesche dale rēczech, dofelž bratr wozzy kšofej a pomasku pschijnjesche. — Wozzy pak bēsche pschi Šanzynych kłowach byto, kak by jandželški hloš saštyšchala — a semita jēž ju wjazy wotšewicz njemōžesche. —

Bōrsy sašo wuſny — wuſny a w tym žiwjenju wjazy njewotuczi. Sejne pošlenje sdychnjeičko bēchu te kłowa: „Njebieske wobydlenja! — Nan šyrotow!“ — Tak wona wuczahny! — Sa džesczi mējesche so mēsto staracz. — Bōh daj, so budžetej w duchu a myšli lubeje womki dale woczehnjeney.

Pohrjebany.

Pod wulkimi schtomami na trawniku šedžeshtaj muž a žona tak i mērom, kak byschtej nutrnje na wēstu rēcž kēžbowałoj a byschtej kōžde kłowczko srošymicz chžyłoj.

Žona praji: „Klinezi tebi to schumjenje wētšika w schtomowych mjeršchach tež tak khutnje? Mi pschezo klinezi kak sdychowanje puczowarja, kiž k mērej njepschindze.“

„Šaj, podomne mam tež šaczucze“, wotmolwi muž. Mje to schumjenje šapšimnje, kak by to byt kherluscy psches žyly šwēt klinežazy, i kotrehož je žedzenie po lubej domišnje klyšecz. K k temu mi je, kak bych człowški hloš pōdla klyšchaf, kak bych pola mi lubeho prēdarja w kemschach byt, kotrehož šym husto prēdomacz klyšchaf. Wōn by kōždy krōcz wērywuſnacze czitajo wēsty šynk na to kłowo „pohrjebany“ i drugeho artikla položil. Duž mi pschezo ta myšl pschiindze, kak by wōn to kłowo prajil so rudžo wo wschittich tych, pola kotrychž je tōn Knjes Jesuſ jenož pohrjebany a niž sašo wot mormych stanjeny, niž k njebieskam špit, niž jako živy k prawizy teho Wōtza šedžal a kōšiz porēdko abo i žyła wo nim njepowjedaja.

Rošhlad w našchim czašu.

W Barlinje wotorhuja nētcole staru domowu žyrkej, so by so na jeje mēscze nowa krašna žyrkej šbēhnyla, ja kotruž je so 10 milionow hriwnow šwoliko. Tola je tōrm tak twjerdže twarjeny, so je so hižo drugi ras spytanju, jōn i dynamitom rošbuchnyč, napsheczjwit. Ženož 10 cm. je so mōžny twar šbēhnył, ale hewaf je žyly wostał. Nētko chzedza wēž i wjetšimi hromadami dynamita hiscēze juntrōcz spytacz.

Khēžor, kak je klyšecz, so wrōcziwšchi wot Šhorjelza tež do Mužakowa pschiindze, a po pscheproschenju Mužakowškeho hrabje Arnima tam hoštwu wōdžerzi. Madžijamy so, so smēje pschi tej škladnosczji wjele ludži wješele, lubowaneho knježerja w blisosczi widžecz.

Bōj!

(So nēmškim.)

Kajke dobre, stare kłowo je kłowo „Bōj“, praji stary muž; wone je mi pomhako. Za bēch šyrot a buch wot žony wotcžehnjeny, kotraž wschaf mējesche najlēsche wotpohladny, ale praweho puczja njenamafa. Hdy by nježela abo šwjatny dzeń pschischol, by prajila: „Luby hōlcze, dži kemschi!“ Hdyž bych ja njechaf, by mje wona bjesbōžneho mjenowala.

Sako so woženich, bu wschitto hinał. Moja Marja bēsche luboscziwa, dobra žona a dženska durbju so hiscēze džiwacz, so mōžesche mje lubowacz, ale ja so Bohu ja to džakuju, so wona to cžinjjesche, dofelž wona se swojej dobroczjwošču a lubosczi

moju wutrobu pschemeni. Ale ty so prashesch, luby czitarjo, kak czinjeshc wona to?

Wona by na pschitkad prajila: „Sanšo, pój, ja chzu rad knjesa S. předowacz klyshchecz; wón je jara dobry muž, a jeho předowanje budže so tebi wěšcže lubicž.“

Druhi krócž by prajila: „Sanšo, jamidžu, so by jara sprózny, ale dženka je modlerška hodžina — tam by so mi wjele lěpje spodobalo, hdy by tež ty tam šobu byl; pój tola šobu, ty so wěšcže zyle wofschewjenu wrócžiš.“

Ubo wjeczor, hdyž bě blido wotrumowane a ja bych w šwojim stólzu šedžal, by wona prajila: „Sanšo, ja mam tu jara rjane knihi; hdyž mi s nich czitaj, móžu pódla šchicž, to je czim rjeńšcho.“ To so ženje wobaracz njemóžach. Pšchezo rěšasche: „Pój! pój!“ Wona mi njeby kasała a so s tym psches mje stajila, ale by mi pschezo chzyla runa bycz se šwojim: „Pój so mnu!“

Sunu wjeczor czitach w bibliji a pschińdžech k tym šłowam: „Pójcže šem te mni wschitzy, kiž wy sprózni a wobczějeni šcže, ja chzu waš wofschewicž.“ Za prajach: „Ach, Marja, te knihi šu kaž ty, a nětko je mi wschitko jašne; přeni krócž czuju, so móžu te knihi s zylej wutrobu lubowacz.“

„Sanšo, Sanšo“, wona wješela postoczi a mi ruzy wokoło šchije položil. to mje tak jara šbožownu czini, ale šcho chzesh s tym prajecz, so šym ja kaž te knihi?“

„Haj, hlaj, luba Marja, ty nješy tajka, kajtaž ta žona bě, kiž mje wotczahny; wona by pschezo prajila: „Dži, dži!“ ty pak prajiš: „Pój, pój!“ a nětko ja widžu, so maš s tutych knihow šwoje „pój“ — a teho dla šu mi te knihi lube.“

„Ach!“ praji wona s roškwětlenymaj woczomaj, „a to njeje to jenicžke „Pój“ w bibliji; wschudžom stejil: „Pój“. Wona mi knihi s ruki wa — a czitaj: „Dha pschińdžcže, so bychmy hromadže prawowali, praji tón Knjes. Šdy bychu runje wašche hrěchi jako krej czěrwjene byke, budža wschat jako šněh běle, a hdy bychu wone runje byke jako šcharlat czěrwjene, budža wone jako wołma běle.“

Wona dale czitaj: „Nětk dha wschitzy, kotrymž so picž chze, pójčže šem k wodži a kotliž pjenješ nimacže, pójčže šem, kupujcže a jěšcže; pójčže šem a kupujcže bješ pjenješ a darmo, woboje, wino a mlofo.“

A dale: „Tón duch a ta njewjesta prajitaj: Pschińdž. A šchtóž to klyšchi, njech rjeknje: Pschińdž. A komuž so picž chze, njech pschińdže; a šchtóž chze, njech wšmje wodu teho žiwjenja darmo.“ —

„Ale Sanšo, tu je to najlěpšche „Pój“ se wschitich. Šesuf praji, so budže na tamnym dnju prajicz: „Pójcže šem, wy požohnowani mojeho Wótza, herbujcže to kralestwo, kotrež wam pschihotowane je wot spoczatka teho šwěta.“

Ša jej šłowcžka wotmolwicž njemóžach, ale ja pschi šebi šlubich, so chzu Šesufej žimy bycz a jeho lubowacz.

Moja Marja je nětko hižo dołho w njebjeshach, ale mi je, kaž bych dženka hišcže jejny hlóš klyšchal. Šejne šłowa běchu: „Sanšo, ja du k temu Knjesej; pschińdž ty tež, so tebe šašo wo- hľadam a šlub mi, so chzesh našche džěcžo namuczicž, kak móže lubeho Šesufa namacž.“ Šdyž ja to „pój“ (pschińdž) w šwojej bibliji czitam, je mi, kaž bych jejny luby hlóš klyšchal a ja prošcu naju džěcžatko: Pój k temu Knjesej!

Lubi staršchi! Pšchězělcže a domjěcže wašche džěcži k temu šbožnitej. Nušujcže-li je k temu, so dyrbja pobožni bycz — budža hejšlerjo; wabicže-li je se šłowom a pschitkadom ša Šesufom šhodžicž — budžecže so s nimi wěcžnje wješelicž.

Šastožyna mudročž.

Ši. 84, 4.

„Džědo, šastožcžki tu šašo šu!“ šydomlětna Šanka do štwy nutš šawoła, hdyž mějšche džěd dwělětneho Šanka na klinje šedžo. „Džědo! pójčže šwatajzy won, Šank dyrbi šastožcžki tež wohladacz, wone hewal šašo přecz lecža.“

Šary džěd postaje: „To dyrbimoj šwatacz!“ wša hólčžka na ruzy a czampasche won. Šeho nosy běšchtej wschat hižo šłabej a šchepotazej, ale jeho wutroba běšche mloda wostala; pschetož wón běšche jedyn wot tych, wo kotrychž 92. psalm praji: „Čži, kiž šchěpjeni šu w Knjesowym domje, budža w pschitwarfach našcheho

Boha so šafelenicž. A hačž so runje šestaria, dha wschat budža kčěcž, plódni a čerstwi.“

Woni tam wschitzy tšjo štejachu, hladachu na te lube ptaczatka, kiž nam rjany lětny čaš nješaja. Tši hněšda běchu hišcže wot přjedawšcheho lěta horkach pod tšechu, tam běchu tši pory lahnyše. Nětko běšche so šašo přeni por wrócžil. Šanka mějšche so wjele prashecz: „Džědo, šu to šašo našche šastožcžki, kiž běchu šonšche lěto pola naš?“

Šarž jej wotmolwi, so wschat je to móžno, so pak štej to šnano tež mlodej, kotrež štej so šoni wulahnyšej.

„Ale džědo, ty tola pomjedasche, so šu wone jara, jara daloko přecz lecžate, kak šu so šašo k nam namakate?“

„D“, wotmolwi džěd, „wone maja najlěpšcheho puczpošawarja, Wóh luby Knjes jim pucz psches pomětry pošaje, duž so pschezo šašo do štareho hněšda namakaja.“

„Ale luby džědo!“ ta mała dale pomjedasche, „šcho maja wone šebi tola wschitko pomjedacz?“

Duž štaremu džědej šłowo je 84. psalma do myšlow pschińdže a wón wotmolwi: „Wone šebi pomjedaja: Wróbl je dom namakal a šastožza šwoje hněšdo, hdyž šwoje mlode wulehnyše!“

Šako wón potom šašo šměrom wó štwje šedžesche, Šanka běšche do wšy po mlóto šchla, a Šank w koležy ležesche — wón pschi šebi tón šchpruch dale špěwajche: „Tweje wotarie, Knježe Šebaoth, mój kralo a mój Božo!“ A wón bu pódla hnuty, pschetož wón šebi pomyšli, kak tola šastožyna mudročž mudročž jich wjele wyšoko šwalenych człowjekow pschetrejchi, dokelž šu wone wot Boha wuczene, pucz k štarej domišnje namacacz; wón dale rošpomni, kak pak mudri człowjekojo na šwój wótžny kraj šabhdža, psches šwět bēja, hdyž šu tola jenož hošcžo. A dale šebi džěd na to myšlesche, kak wjele lět, kak wjele krócž džěšacz lět je trašo, předy hačž bě šu wón wot Boha wuczicž daš, pucz k wótžnemu krajej pytačž a kak ščěrpliwje je tón Knjes na njeho czatal a kak šwěrnje je jeho po tutych džiwnych puczach wodžil, so móže nětko šam pschi šebi se štyknyemaj rukomaj prajicz: Nětk je wróbl šwój dom namakal a šastožza šwoje hněšdo! Wón mějšche wjele šwalicž wo wotarijach teho Knjesa Šebaotha, pschetož wón namaka pschi nich kóždy džěd wofschewjenje je šwojeho šłowa, hdyž šwoju štaru bibliju woczini, kotruž běšche jeho luba mandželška psched wjele, wjele lětami šobu do domu pschinjěška, jako běšche s nej psched Knjesowym wotarijom štal. — Tež mějšche wjele šwalicž wo njedželštim žohnowanju, hdyž by wón w Šožim domje na šwojim šarym měšcže šydal a — Bohu budž džat — kóžde šłowcžko hišcže šrošmicž móht, kotrež by šu s kletki abo wot wotaria prajiko. A wošebje mějšche šwalicž wo hnadnych hodžinach, hdyž by k blidu teho Knjesa pschishoš, hdyž wón teho Knjesa šmjerčž pschipowjedasche, hačž wón pschińdže.

Haj — hačž wón pschińdže! „Ach, pschińdž bórny, Knježe Šesu!“ šdychowasche ta štara šprózna wutroba. A jako tón Knjes pschińdže a woni jeho do kšchcža položichu, běšche na jeho wšblichu czitacz wěrnoscž teho šłowa: „Wróbl je dom namakal a šastožza šwoje hněšdo: tweje wotarie, Knježe Šebaoth, mój kralo a mój Božo!“

Šanka so prashesch: „Šcho czini luby džěd nětk pola Boha lubeho Knjesa w njebjeshach?“

Macž wotmolwi: „Džěd špěwa wješely: Mój kralo a mój Božo!“

Dobra šmjerčž.

Šedyn mrežazy bištop šwojich pscheczelow, haj šamo šwoju žonu njěšpšna, dokelž běšche jeho šhoroscž jara čěžka. Šako šu pak jeho woprashachu: „Šnajesh ty Šesufa?“ wotmolwi wón wješely: „Haj, teho ja šnaj!“

„Šomhaj Wóh“ je wot nětko niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch pschewdawarjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje doštacž. Na šchtwórcž lěta placži wón 40 up., jenotliwe čžikla šu po 4 up. pschedawaju.